

ଦୋରାବ କାଞ୍ଚାସଜୀ ଖାଡ଼େନ

ବନାମ

କୁମି ସୋରାବ ଖାଡ଼େନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଫେବୃଆରୀ 13, 1990

[ଏଲ୍. ଏମ୍. ଶର୍ମା ଏବଂ ଭି. ରାମସ୍ୱାମୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସ୍ୱୟ]

ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ : ଧାରା 44 - ଦଖଲରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ କାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର - ମିଳିତ ଦଖଲରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣତାଙ୍କ ଅଧିକାର ଉପରେ ଥିବା ପ୍ରତିବନ୍ଧକକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ପିତା ଏବଂ ମାତାଙ୍କ ସହ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିର ଯୁଗ୍ମ ମାଲିକ ଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମା 'ଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ, ସେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିତା 23 ଅଗଷ୍ଟ, 1951 ରେ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା କରିଥିଲେ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଯୁଗ୍ମ ମାଲିକ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ଥିତିକୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସାମୁହିକ ଉଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ଦଖଲରେ ରହିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ । ଏପ୍ରିଲ 16, 1952 ତାରିଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତା ତାଙ୍କ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ପୁଅ ସୋହରାବଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ତାଙ୍କର ଅବିଭାଜିତ ଅଧା ଅଂଶକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ଏହିପରି, ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ ସୋହରାବ ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସାମୁହିକ ଉଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ସମାନ ଅବିଭାଜିତ ଅଧା ଅଂଶରେ ଦଖଲରେ ରହିଲେ ।

ସୋହରାବଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ତାଙ୍କ ବିଧବା ପତ୍ନୀ, ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଏବଂ ତୃତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା ତାଙ୍କ ନାବାଳକ ପୁଅ, 16 ଏପ୍ରିଲ, 1987 ତାରିଖରେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସେମାନଙ୍କର ଅବିଭାଜିତ ଅଧା ଅଂଶକୁ ବିକ୍ରି କଲେ । 18 ଏପ୍ରିଲ, 1987 ତାରିଖରେ ଆବେଦନକାରୀ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ ର ଧାରା 44 ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏହି ଆଧାରରେ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ ଯେ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି ହେଉଛି ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାର ଅଧୀନରେ ଥିବା ଏକ ବାସଗୃହ, ତେଣୁ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ଯିଏ କି ପରିବାର ପ୍ରତି ଅପରିଚିତ ଥିଲେ ଅବିଭାଜିତ ଅଂଶ କ୍ରୟ ଆଧାରରେ, ତାଙ୍କର

ସମ୍ପତ୍ତିରେ ମିଳିତ ଦଖଲ କିମ୍ବା ସାମୁହିକ ଉପଭୋଗ କରିବାର କୌଣସି ଅଧିକାର ନଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀ ମଧ୍ୟ ମକଦ୍ଦମାରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଦେଶ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ଦାବୀ କରାଗଲା ଯେ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିର ଦଖଲରୁ ଅଲଗା ହେବାରୁ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1,2 ଏବଂ 3 କୁ ବାରଣ କରିବା ନିମିତ୍ତ ସେ ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ/ଚିରସ୍ଥାୟୀ ନିଷେଧାଦେଶ ପାଇଁ ହକଦାର ଥିଲେ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦାବି କଲେ ଯେ ଯଦି ଉକ୍ତ ପ୍ରତିକାରକୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ , ତେବେ ତାଙ୍କର ଅପୁରଣୀୟ କ୍ଷତି ହେବ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ପକ୍ଷପାତ ହେବ , ଯାହାର କ୍ଷତି ପୂରଣ ଅର୍ଥରେ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ , ତେଣୁ ହିତର ସମାନତା ଏବଂ ସନ୍ତୁଳନ ତାଙ୍କର ସପକ୍ଷରେ ରହିଛି ।

ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେହି ଦିନ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିଷେଧାଦେଶ ଜାରି କଲେ କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ନିଷେଧାଦେଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରାଗଲା, ଏହା ଜଣା ପଡିଲା ଯେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ପୂର୍ବରୁ ଦଖଲରେ ରହିସାରିଥିଲେ ।

ଏହି ମକଦ୍ଦମା ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଦେଶକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ବିରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1,2 ଏବଂ 3 ସମାନ ଅଧିକାରରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସମ୍ପତ୍ତି ଏକ ମିଳିତ ପାରିବାରିକ ସମ୍ପତ୍ତି ନଥିଲା କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତି ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାର ଅଧୀନରେ ନଥିଲା ; ସୋହରାବଙ୍କ ପରିବାର କୋଠାର ତଳ ମହଲା ଏବଂ ଏକ ଯାନ ବାହାନ ରଖିବା ସ୍ଥାନରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦଖଲରେ ଥିବାରୁ, ସମ୍ପତ୍ତିର ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହାର ବିଭାଜନ ହୋଇସାରିଥିଲା ଏବଂ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ପୂର୍ବରୁ ଦଖଲରେ ରହିସାରିଥିଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦି ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ ତେବେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଅପୁରଣୀୟ କ୍ଷତି ସହିବେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ବିରାଟ ପକ୍ଷପାତ ହେବ , ତେଣୁ ହିତର ସନ୍ତୁଳନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ନଥିଲା ।

ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାର ଅଧୀନରେ ଏକ ଆବାସ ଗୃହ ଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ମାପଦ୍ରୁପ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବିଭାଜନ କରା ଯାଇନଥିଲା; ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି ଜଡ଼ିତ ଥିଲା , ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1,2 ଏବଂ 3 କୁ ପରିବାର ମିଳିତ ଏବଂ ଅବିଭାଜିତ ଥିଲେ; ଏହି ମାମଲା ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44 ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ

ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ; ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 4 ଏବଂ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ଅପରିଚିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଉକ୍ତ ବାସଗୃହର ମିଳିତ ଅଧିକାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନଥିଲେ । ଯେହେତୁ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ସେ ପୂର୍ବରୁ ଦଖଲରେ ରହିଛନ୍ତି, ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷିଦ୍ଧାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯେ ଯାହାର ପ୍ରଭାବ ଥିଲା ଯେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା , ତାଙ୍କ ସେବକମାନଙ୍କୁ ଏବଂ କାରକମାନଙ୍କୁ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପର୍କରେ ଦଖଲରେ ରହିବାକୁ କିମ୍ବା ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ବାରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନ ଉପରେ, ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏହି ସବୁ ମତ ଥିଲା ଯଥା ପ୍ରାଥମିକ ତଥ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ସମସ୍ତ ପକ୍ଷ ଅଲଗା ରହୁଛନ୍ତି; ଛିତିରେ ଏକ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇଥିବା ଜଣାପଡୁଛି ଏବଂ ଏଠାରେ ଏକ ଫଳାଫଳ ଦେବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଯେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବିଭାଜନ ହୋଇନାହିଁ, ଏହି ମାମଲା ଉଭୟ ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରମାଣ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ଯେ ତଳ ମହଲାକୁ କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାରିବାରିକ ବାସସ୍ଥାନ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା; ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷିଦ୍ଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରିବା ହେଉଛି ବିନା ବିଚାରରେ ମକଦ୍ଦମା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ; ଏବଂ ବାଦୀ ଏହା ଦର୍ଶାଇ ଏକ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ମାମଲା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନାହାନ୍ତି ଯେ ଯଦି ନିଷିଦ୍ଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରା ନଯିବ ତେବେ ସେ ଅପୁରଣୀୟ କ୍ଷତି ସହିବେ କିମ୍ବା ହିତର ସନ୍ତୁଳନ ତାଙ୍କର ସପକ୍ଷରେ ରହିଛି । ସେହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ, ବିଦ୍ଵାନ ଏକକ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ନିଷିଦ୍ଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରୁଥିବା ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଲେ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା, ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44 ର ଦ୍ଵିତୀୟ ଅନୁକ୍ଳେବରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1,2 ଏବଂ 3 କର ସୀମିତ ଏବଂ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ଅଧିକାର ଏବଂ ମିଳିତ ଦଖଲ ଉପରେ ଥିବା ବାଧା ବିଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଗତ ଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜ୍ଞାନ ସହିତ କ୍ରୟ କରି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ କୌଣସି ଆଇନଗତ ପ୍ରତିକାର ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ସମଗ୍ର କାରବାରକୁ ଗୁପ୍ତ ରଖି ଏବଂ କ୍ରୟ କରିଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଦଖଲରେ ରହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଠକିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ରାୟ ଦେଲେ ଯେ : (1) କେତେକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥିତିରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ।

(2) ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶର ପ୍ରତିକାର ସାଧାରଣତଃ ଶେଷ ଅଣ-ଦାବୀ ସ୍ଥିତିର ସ୍ଥିତାବସ୍ଥାକୁ ସଂରକ୍ଷିତ କିମ୍ବା ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ ଯାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିକାର ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶେଷ ଶୁଣାଣି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଚାରାଧୀନ ବିବାଦ ପୂର୍ବରୁ ଘଟିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଯେହେତୁ ଏପରି ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରିବା କିମ୍ବା ମଞ୍ଜୁର ନକରିବା ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣଙ୍କ ପ୍ରତି ବଡ଼ ଅନ୍ୟାୟ କିମ୍ବା ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି ଘଟାଇପାରେ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ବିକଶିତ କରିଛନ୍ତି ।

(3) ସାଧାରଣତଃ ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା : (1) ବିଚାର ପାଇଁ ବାଦୀଙ୍କ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ମାମଲା ରହିଛି । ଅର୍ଥାତ୍, ଏହା ଏକ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ମାମଲା ଅପେକ୍ଷା ଉଚ୍ଚତର ମାନର ମାମଲା ହେବ ଯାହା ସାଧାରଣତଃ ଏକ ବାରଣ ଜନିତ ନିଷେଧାଦେଶ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ; (2) ଅପୂରଣୀୟ କିମ୍ବା ଗୁରୁତର କ୍ଷତିକୁ ରୋକିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହାର ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କ୍ଷତିପୂରଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ; (3) ହିତର ସବୁଜନ ଏପରି ପ୍ରତିକାର ଚାହୁଁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଅଛି ।

ଶେପର୍ଡ୍ ହୋମ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ସାନ୍ଥାମ୍, [1970] 3 All ER 402; ଇଭାନ୍ସ ମାର୍କଗାଲ୍ ଆଣ୍ଡ କୋ. ଲିମିଟେଡ୍. ବନାମ. ବର୍ଚ୍ଚୋଲା ଏସ୍. ଏ., [1973] 1 All ER 992; ଫିଲ୍ଲିସ୍ ରୋଭର୍ ଇଣ୍ଡରନ୍ୟାସନାଲ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ କ୍ୟାନନ ଫିଲ୍ଲ ସେଲ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍, [1986] 3 All ER 772; ରସୁଲ କରିମ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ପିରୁଭାଇ ଅମୀରଭାଇ, ILR 1914 (38) Bom. 381; ଚାମ୍ପିସି ବିଜିମ୍ପା ଆଣ୍ଡ କୋ. ବନାମଜାମ୍ବା ଆଚା କଲ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍, ILR 1914 (16) Bom. 566; ଏମ୍. କନ୍ଦସ୍ୱାମୀ ଶେଟ୍ଟୀ ବନାମ ପି. ସୁବ୍ରମଣ୍ୟମ, ILR F (1918) (4) Mad. 208; ଇସ୍ରାଏଲ ବନାମ ଶମସେର ରହମାନ, ILR 1914 (41) Cal. 436 ଏବଂ ନନ୍ଦନ ପିକ୍ଚର୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମଆର୍ଟ ପିକ୍ଚର୍ସ, AIR 1956 Cal. 428, ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ତର୍ଜମା କରାଗଲା ।

(4) ମୂଳତଃ ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ପ୍ରତିକାର ହୋଇଥିବାରୁ, ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶର ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଶେଷରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଦୃଢ଼ ନ୍ୟାୟିକ ବିଚାର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ ।

(5) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44 ଅନୁଯାୟୀ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ମକଦ୍ଦମାରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶର ପ୍ରଶ୍ନକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ, ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ସେହି ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ମିଳିତ ଦାଖଲ ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ଅଧିକାର ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକକୁ ମଧ୍ୟ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାକୁ ପଡିବ ।

(6) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦକୁ ଲାଗୁ କରିବା ନିମିତ୍ତ ହସ୍ତାନ୍ତର ବିଷୟ ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ବାସଗୃହ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଏହି ହସ୍ତାନ୍ତର ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଅଂଶବିଶେଷ ।

ସୁଲତାନ ବେଗମ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଦେବୀପ୍ରସାଦ, [1908] ILR 30 All 324; ଖୁରୋଡେ ଚନ୍ଦ୍ର ଘୋଷାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ସରୋଦା ପ୍ରସାଦ ମିତ୍ର, [1910] 7 IC 436; ନୀଲ୍ କମଲ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ କାମାକ୍ଷ୍ୟ ଚରଣ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ AIR 1928 Cal. 539; ଶିବରାମାୟା ବନାମ ବେଙ୍କଟା ସବାନା, AIR 1930 Madras 561; ଭୀମ ସିଂ ବନାମ ରଘୁକର, AIR 1971 Orissa 198 ଏବଂ ଉଦୟନାଥ ସାହୁ ବନାମ ରଘୁକର ବେଜ, AIR 1957 Orissa 139 ମାମଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଡର୍ଜମା କରାଗଲା ।

(7) ବିଭାଜନ ଅଧିନିୟମ ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଅନୁପାତ ଧାରା 44ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପାଇଁ ସମାନ ଭାବରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ କାରଣ କାରଣ ସେଥିରେ ଥିବା ପ୍ରାବଧାନଗୁଡ଼ିକ ପରସ୍ପରର ପରିପୂରକ ଏବଂ "ଅବିଭାଜିତ ପରିବାର" ଏବଂ "ବାସଗୃହ" ଶବ୍ଦର ଉଭୟ ବିଭାଗରେ ସମାନ ଅର୍ଥ ରହିଛି ।

(8) ଏପରିକି ଯଦି ପରିବାର ଏହି ଅର୍ଥରେ ବିଭାଜନ ହୋଇଥାଏ ଯେ ସେମାନେ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ସାମୁହିକ ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବେ ଧାରଣ କରୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଅବିଭାଜିତ ଥିଲେ, ଅର୍ଥାତ୍, ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ମାପତ୍ରପ ହାରା ସ୍ଥିରୀକୃତ ବିଭାଜନ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ତେବେ ଏହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44ର ପ୍ରାବଧାନ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

(9) ମାପତ୍ରପ ହାରା ସ୍ଥିରୀକୃତ ମକଦ୍ଦମା ଗୃହର ବିଭାଜନକୁ ପ୍ରମାଣ ନିମିତ୍ତ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଏବଂ ଦସ୍ତାବିଜ ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଦର୍ଶାଯାଇ ଥିବା ଭଳି ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ହାରା ସମାନ ଭାବେ ଅବିଭାଜିତ ଅଂଶରେ ରହି ଥିବାରୁ, ବାଦୀ-ଆବେଦନକାରୀ ଏକ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ମାମଲା ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ବାସଗୃହଟି ସେ ଏବଂ ତାଙ୍କ

ଭାଇଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ଥିଲା । 16ଟିଶୁ, ପ୍ରତିବାଦୀ 1 ରୁ 3 କି ହାରା ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ ର ଧାରା 44 ର ଦ୍ଵିତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ।

(10) ବିକ୍ରୟ ବୁକ୍ତିର ଧାରା 6 ଶ୍ଵେତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ଜାଣିଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 3 କର ସେମାନଙ୍କ ଅବିଭାଜିତ ଅଧା ଅଂଶକୁ ଜଣେ ଅପରିଚିତ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାର ସୀମିତ ଅଧିକାର ଅଛି ଏବଂ ସେମାନେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମକଦ୍ଦମା କରିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାରବାରକୁ ଗୋପନୀୟ ରଖି ଉକ୍ତ ବିକ୍ରୟକୁ ଚରବରିଆ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା । କ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପରିସରରେ ଏପରି ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ଶ୍ଵେତ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ଅଦାଲତକୁ ଯିବାର ପ୍ରୟାସକୁ ବାଧା ଦେଇ ଚରବରିଆ ଏବଂ ଗୁପ୍ତ ଭାବରେ ଅଯଥା ଲାଭ ହାସଲ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ 44 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ପୁରୁଣା କାରଣ ଆଉ ତିଷ୍ଠି ନାହିଁ ବୋଲି କହି ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ନିଜସ୍ଵ କାର୍ଯ୍ୟର ଫାଇଦା ଉଠାଇବାକୁ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ପରାସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

(11) ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଶ୍ଵେତ ଭାବରେ ସ୍ଥାପିତ କରେ ଯେ କେବଳ ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଗଲେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି ହେବ ତା ନୁହେଁ , ବରଂ ହିତର ସନ୍ତୁଳନ ମଧ୍ୟ ଏପରି ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ରହିଛି ।

ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର : ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2422/1989

ଆଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 707/1987 ର ଆବେଦନରେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର 3.9.1988 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଚରଫରୁ ସୋଲି ଜେ. ସୋରାବଜୀ, ଆର. ଏଫ୍. ନରିମାନ୍, ରାୟନ୍ କରଞ୍ଜିଝାଲା, ସୁଶ୍ରୀ ମୀନାକ୍ଷୀ ଆରୋରା, ସୁଶ୍ରୀ ନନ୍ଦିନୀ ଗୋରେ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ମାଣିକ କରଞ୍ଜିଝାଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଅନିଲ ଦିୱାନ, ହରିଶ ଏନ୍. ସାଲଡେ, ସୁଶ୍ରୀ ଜୟ ମାଲହୋତ୍ରା, ଶ୍ରୀମତୀ ଆୟେଶା କରିମ, ଆଇ. ଆର୍. ଯୋଶୀ, ଏମ୍. ଗାନ୍ଧୀ ଏବଂ ଏଚ୍. ଜେ. ଜାଭେରୀ ।

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଓ ରାମାସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ବମ୍ବେ ସ୍ଥିତ ବମ୍ବେ ନଗର ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତଙ୍କର ନଥି ଉପରେ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 2987/1987ରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିଷେଧାଦେଶ ପାଇଁ ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଦେଶ ଉପରେ ଏହି ଆବେଦନ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି, ଯାହା ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ମକଦ୍ଦମାରେ ବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1ରୁ 3 କୁ ଦଖଲରୁ ଅଲଗା ହେବାରୁ ଏବଂ ବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 4 ଏବଂ 5 କୁ ବମ୍ବେ ସ୍ଥିତ ବାହା , 29 ପେରି କ୍ରସ୍ ରୋଡ୍ ଠାରେ ଥିବା ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି ଦୋରାବ ଭିଲ୍ଲା କିମ୍ବା ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା କିମ୍ବା ତାହାକୁ ଦାଖଲ କରିବା କିମ୍ବା ଦଖଲରେ ରହିବ କିମ୍ବା ତାହାକୁ ଉପଭୋଗ କରିବାରୁ ବାରଣ କରାଯାଇଛି । ଆବେଦନକାରୀ ହେଉଛନ୍ତି ବାଦୀ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 5 ଜଣ ହେଉଛନ୍ତି ଉତ୍ତରଦାତା ।

ଆବେଦନକାରୀ ହେଉଛନ୍ତି ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଏକ ଅବିଭାଜିତ ଅଧା ଅଂଶର ମାଲିକ । ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିକୁ 12 ଜାନୁଆରୀ 1934 ତାରିଖର ଏକ ଦଲିଲ ଅନୁଯାୟୀ କାଞ୍ଚାସଜୀ ଦୋରାବଜୀ ଖାର୍ଡେନ, ବାନୁବାଇ ଖାର୍ଡେନ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମିଳିତ ମାଲିକାନା ଭାବରେ କ୍ରୟ କରାଯାଇଥିଲା । କାଞ୍ଚାସଜୀ ଦୋରାବଜୀ ଖାର୍ଡେନ ଏବଂ ବାନୁବାଇ ଯଥାକ୍ରମେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତା ଏବଂ ମାତା ଅଟନ୍ତି । ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଜମି ଉପରେ ଗୃହକୁ କ୍ରୟ ପରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ରୟ କରା ଯାଇଥିଲା ସେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀ ଜଣେ ନାବାଳକ ଥିଲେ । ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଘୋଷଣା ଦଲିଲ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀ ଏହା ଘୋଷଣା କରିଛନ୍ତି ଯେ ଉକ୍ତ ଜମି ଖଣ୍ଡରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଏକ ଅବିଭାଜିତ ଅଂଶ ରହିଛି ଏବଂ ଘୋଷଣାକାରୀମାନଙ୍କ ସହ ମିଳିତ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱରେ ଏହା ଉପରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିବା ଗୃହ , ଏବଂ ଯଦି ଆବେଦନକାରୀ, ଘୋଷଣାକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଅଧିକ ଦିନ ବଞ୍ଚନ୍ତି , ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ ଉକ୍ତ ମିଳିତ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱରେ ରହିବେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ବଞ୍ଚିବା ହେତୁ ସେ ଉକ୍ତ ଜମି ଖଣ୍ଡ ଏବଂ ତା 'ଉପରେ ଥିବା ଗୃହରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଲାଭଦାୟକ ଭାବରେ ହକଦାର ହେବେ । ତେବେ, ଏହି ଦଲିଲରେ ଉଭୟ ଘୋଷଣାକାରୀ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ମିଳିତ ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ତ୍ୱରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହେବାର ଅଧିକାର ସଂରକ୍ଷିତ ଥିଲା । 9 ଜୁନ୍, 1946 ତାରିଖରେ ବାନୁବାଇଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ

ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିତା ଜୀବିତ ଯୁଗ୍ମ ପ୍ରଜା ଭାବରେ ସମଗ୍ର ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ହେଲେ । ଅଗଷ୍ଟ 23, 1951 ତାରିଖରେ ହୋଇଥିବା ଏକ ଚୁକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିତା, ଯେଉଁମାନେ ସେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିର ଯୁଗ୍ମ ପ୍ରଜା ଥିଲେ, ଯେଉଁଠାରେ ସେମାନେ ପ୍ରଜାଙ୍କ ଭଳି ସାମୁହିକ ଅଧିକାର ରଖିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ସମାନ ଅବିଭାଜିତ ଅଂଶ ଥିଲା, ଯାହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତିରେ ତାଙ୍କର ଅବିଭାଜିତ ଅଂଶକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିପାରିବେ, ତେଣୁ ପୃଥକ ଭାବେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଂଶ ଏକ ବଂଶଗତ ଭାବେ ପରିଗଣିତ ହେବ । ଏପ୍ରିଲ 16, 1952 ତାରିଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତା ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଥିବା ତାଙ୍କର ଅଭିବାଜିତ ଅଧା ଅଂଶକୁ, ସୋହରାବ ଖାର୍ଡେନ ନାମକ ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଜଣେ ପୁତ୍ରଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ, ଯାହାର ପ୍ରତିବଦଳରେ ସୋହରାବ ଅନ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ତାଙ୍କର ଅଭିବାଜିତ ଅଧା ଅଂଶକୁ ତାଙ୍କର ପିତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବେ, ଯାହାକି ଉକ୍ତ ଦସ୍ତାବିଜର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅନୁସୂଚୀରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହିପରି ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ ସୋହରାବ ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସାମୁହିକ ପ୍ରଜା ଭାବରେ ସମାନ ରୂପେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଅବିଭାଜିତ ଅଧା ଅଂଶକୁ ଧାରଣ କଲେ ।

ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ତାଙ୍କର ବିଧବା ପତ୍ନୀ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ଉତ୍ତରଦାତା ତାଙ୍କର ଦୁଇ ନାବାଳକ ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ପଛରେ ଛାଡି ସୋହରାବ 12 ଅକ୍ଟୋବର, 1976 ରେ ବିନା ଲକ୍ଷ୍ମୀପତ୍ରରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କଲେ । ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 3 ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଧା ଅଂଶକୁ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ 16 ଏପ୍ରିଲ, 1987 ତାରିଖରେ ଏକ ବିକ୍ରି ଦଲିଲ ଅନୁଯାୟୀ ବିକ୍ରି କରିଥିଲେ । 18 ଏପ୍ରିଲ, 1987 ରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1,2 ଏବଂ 3 କୁ ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି କିମ୍ବା ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶର ଦଖଲକୁ ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାରୁ ଏବଂ/କିମ୍ବା ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି କିମ୍ବା ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 4 କ୍ଷେପିତ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ସାମିଲ କରିବାରୁ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 4 ଏବଂ 5 ବିରୋଧରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1,2 ଏବଂ 3 କ୍ଷେପିତ ଠାରୁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପାୟରେ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାରୁ କିମ୍ବା ତାହାକୁ ଦଖଲ କରିବାରୁ କିମ୍ବା ସେଥିରେ ଦଖଲରେ ରହିବାରୁ କିମ୍ବା ତାହାକୁ ଉପଭୋଗ କରିବାରୁ ବାରଣ କରିବା ନିମିତ୍ତ ସେ ଡିକ୍ରି ନିମନ୍ତେ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ପଞ୍ଚମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଏହି ଅନୁମାନ ଉପରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେ ଏବଂ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ମିଳିତ ଭାବରେ ସମ୍ପତ୍ତି କିଣିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ଯେ ସେ କ୍ରେତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ନୁହଁନ୍ତି ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କ୍ରୟ କରାଯାଇଥିଲା । ମକଦ୍ଦମା ବିଚାରାଧୀନ

ଥୁବାବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 3 କୁ ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି କିମ୍ବା ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାରୁ ଏବଂ/କିମ୍ବା ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିରେ କିମ୍ବା ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶରେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ସାମିଲ କରିବାରୁ ବାରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନକାରୀ ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିଷେଧାଦେଶ ନିମିତ୍ତ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଏବଂ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିରେ କିମ୍ବା ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶରେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାରୁ କିମ୍ବା ଏହାକୁ ଦଖଲ କରିବାରୁ ଏବଂ/କିମ୍ବା ଦଖଲରେ ରହିବାରୁ କିମ୍ବା ଏହାକୁ ଉପଭୋଗ କରିବାରୁ ବାରଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଏକ ନିଷେଧାଦେଶ ନିମିତ୍ତ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ।

ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ଏକ ବାସ ଗୃହ ହୋଇଥିବାର , ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିର କୌଣସି ସମୟରେ କୌଣସି ବିଭାଜନ ହୋଇନଥିବାର, ବାଦୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମୃତ ଭାଇ ସୋହରାବ ତାଙ୍କ ଜୀବନକାଳ ମଧ୍ୟରେ ସୁବିଧା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶରେ ଦଖଲରେ ରହିଥିବାର, ବାଦୀ ପ୍ରଥମ ମହଲାରେ ଦଖଲ ରହିଥିବାବେଳେ ମୃତ ସୋହରାବ ତଳ ମହଲାରେ ରହିଥିବାର ଆଧାରଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା । ସୋହରାବଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 3 ଜଣ ସୋହରାବଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିବା ଅଂଶରେ ଦଖଲରେ ରହିଛନ୍ତି । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଚତୁର୍ଥ ପ୍ରତିବାଦୀ ଯିଏ ପରିବାର ପାଇଁ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ଅଟନ୍ତି, ଅବିଭାଜିତ ଅଂଶ କ୍ରୟ ଆଧାରରେ ବାଦୀଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ପତ୍ତିର ମିଳିତ ଦଖଲ କିମ୍ବା ସାମୁହିକ ଉପଭୋଗ କରିବାର ତାଙ୍କର କୌଣସି ଅଧିକାର ନାହିଁ । ଏହି ଆଧାରରେ ଆବେଦନକାରୀ-ବାଦୀ ଦାବି କରିଛନ୍ତି ଯେ ମକଦ୍ଦମାରେ ଅନୁରୋଧ ଅନୁଯାୟୀ ସେ ସ୍ଥାୟୀ ନିଷେଧାଦେଶ ପାଇବାକୁ ହକଦାର । ସେ ଆହୁରି ଦାବି କରିଛନ୍ତି ଯେ ମକଦ୍ଦମା ବିଚାରାଧୀନ ଥିବାବେଳେ ସେ ଅନୁରୋଧ ଅନୁଯାୟୀ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ପ୍ରତିକାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଏବଂ ଯଦି ଏହି ପ୍ରତିକାର ମଞ୍ଜୁର କରାନଯାଏ, ତେବେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି ଓ ଏକ ବୃହତ୍ ପକ୍ଷପାତ ହେବ ଯାହାର ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କ୍ଷତିପୂରଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ସମାନତା ଓ ହିତର ସନ୍ତୁଳନ ତାଙ୍କର ସପକ୍ଷରେ ରହିଛି, ତେଣୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି କୌଣସି କ୍ଷତି ଓ ପକ୍ଷପାତ ହେବ ନାହିଁ ।

ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ତାଙ୍କ ଓ ଦୁଇ ନାବାଳକ ପୁଅଙ୍କ ତରଫରୁ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ପ୍ରତି-ଶପଥ ପତ୍ରରେ ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1,2 ଏବଂ 3 ସମାନ ପରିମାଣରେ ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ଥିଲେ, ସେମାନେ ଏହାକୁ ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କ୍ଷମତାରେ ରଖୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ମିଳିତ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ

ନୁହେଁ , ତେଣୁ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି ମିଳିତ ପାରିବାରିକ ସମ୍ପତ୍ତି କିମ୍ବା ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ସମ୍ପତ୍ତି ନୁହେଁ । ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କର ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଏହା ଥିଲା ଯେ 1968 ମସିହାରୁ ଯେତେବେଳେ ସୋହରାବ ବିବାହ କରିଥିଲେ, ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାର ବଙ୍ଗଳାର ଉପର ମହଲା ଏବଂ ଏକ ଗ୍ୟାରେଜର ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଦଖଲରେ ଥିଲେ, ଯେତେବେଳେ କି ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଥିବା କୋଠାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତଳ ମହଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଏକ ଗ୍ୟାରେଜ ସୋହରାବ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଦଖଲରେ ଥିଲା ଏବଂ ସମଗ୍ର ପରିସର, ସିଡ଼ି ଏବଂ ଛାତ ମିଳିତ ଦଖଲରେ ଥିଲା । ସେମାନଙ୍କର ପୃଥକ ଭୋଜନାଳୟ, ପୃଥକ ବିଦ୍ୟୁତ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ପୃଥକ ଜଳ ମାପକ ଯନ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ପୃଥକ ପୃଥକ ଆନୁପାତିକ ଟିକସ ମଧ୍ୟ ଦେଉଥିଲେ । ଉକ୍ତ ସୋହରାବଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିର ଉକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଅଂଶ ବିକ୍ରି ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇ ନଥିଲା ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 3 କେବଳ ଉକ୍ତ ତଳ ମହଲା ତଥା ଯାନ ବାହାନ ରଖିବା ସ୍ଥାନରେ ଦଖଲରେ ରହିବା ଜାରି ରଖୁଥିଲେ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଯଦିଓ ସମ୍ପତ୍ତିଟି ସାମୁହିକ ପ୍ରଜା ଭାବରେ ଦଖଲରେ ରହିଥିଲା, ସମ୍ପତ୍ତିର ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ପୂର୍ବରୁ ଏକ ବିଭାଜନ ହୋଇସାରିଥିଲା । ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ସମ୍ପତ୍ତିର ସେହି ଅଂଶକୁ ଦଖଲ କରିଥିଲେ ଯାହା ବିକ୍ରି ଦଲିଲ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 3 କି ଦଖଲରେ ଥିଲା । ଆହୁରି ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ଯଦି ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ ତେବେ ଏହା ଆବେଦନକାରୀ ନୁହଁନ୍ତି ଯିଏ ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି ଏବଂ ବୃହତ ପକ୍ଷପାତର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବେ, ବରଂ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ କ୍ଷତି ଏବଂ ବୃହତ ପକ୍ଷପାତର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବେ , ତେଣୁ ହିତର ସଂତୁଳନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ନାହିଁ ।

ବିଚାର କରୁଥିବା ଅଦାଲତ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି ହେଉଛି ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ବାସ ଗୃହ, ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ମାପରୁପ ହାରା ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇ ଏହାର କୌଣସି ବିଭାଜନ ହୋଇ ନାହିଁ, ସମଗ୍ର ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ବାଦୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିତା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସମୟରେ ଅବିଭାଜିତ ଥିଲେ, ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପରିବାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇ ସୋହରାବଙ୍କ ପରିବାର ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ଉପାସନା ନିମନ୍ତେ ବିଭାଜିତ ହୋଇପାରନ୍ତି ସେମାନେ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ବିଭାଜିତ ହୋଇନଥିଲେ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି ଜଡ଼ିତ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆବେଦନକାରୀ ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଓ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1, 2 ଏବଂ 3 କି ପରିବାର ମିଳିତ ଏବଂ ଅବିଭାଜିତ ଥିଲେ , ଏବଂ ଏହି ମାମଲାଟି ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44 ର ଦ୍ବିତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ, ତେଣୁ ବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 4 ଏବଂ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ

ଅପରିଚିତ ହୋଇଥିବାରୁ ସେମାନେ ଉକ୍ତ ପାରିବାରିକ ବାସଗୃହର ମିଳିତ ଦଖଲ ପାଇଁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି ।

ଯେହେତୁ ଉତ୍ତରଦାତା ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ସେ ପୂର୍ବରୁ ଦଖଲରେ ରହିଥିବାରୁ, ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା ତେଣୁ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ଏହା ଯେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା, ତାଙ୍କ ସେବକ ଏବଂ ତାଙ୍କ କାରକମାନଙ୍କୁ "ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପର୍କିତ କିମ୍ବା ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶରେ ଦଖଲରେ ରହିବାରୁ ଏବଂ ଏହାକୁ ଉପଭୋଗ କରିବାରୁ ବାରଣ କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ, ବିଦ୍ବାନ ବିଚାରପତି ଆଦେଶ ଦେଲେ ଯେ ଏହି ନିଷେଧାଦେଶ ବାଦୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କେହି ଯେପରି ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା କ୍ରୟ କରିଥିବା ତଳ ମହଲା ଅଂଶ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଗ୍ୟାରେଜର ଦଖଲରେ ଅଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ବୋଲି ତଦାରଖ କରିବାକୁ, ତାଙ୍କୁ (ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା) ବାରଣ କରିବ ନାହିଁ ।

ଆବେଦନରେ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏହି ମତ ଥିଲା ଯେ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ତଥ୍ୟ ଏହିପରି ସୂଚାଏ ଯେ - ପକ୍ଷମାନେ ଇତି ମଧ୍ୟରେ ପୃଥକ ପୃଥକ ରହିଆସିଛନ୍ତି , ସେମାନଙ୍କ ସ୍ଥିତାବସ୍ଥାରେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବିଚ୍ଛିନ୍ନତା ହୋଇ ନାହିଁ ବୋଲି ଏଠାରେ ଦର୍ଶାଇବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତଳ ମହଲାକୁ ଏକ ପାରିବାରିକ ବାସଗୃହ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ବୋଲି ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଦୁଇ ପକ୍ଷଙ୍କ ତରଫରୁ ପ୍ରମାଣ ଆବଶ୍ୟକ କରେ, ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁରୀ ଏଭଳି ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ ଯେ ପରି ବିଚାର ବିନା ମକଦ୍ଦମାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଛି , ବାଦୀ ଏକ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ମାମଲା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ନାହାନ୍ତି, ଯଦି କୌଣସି ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରା ନଯାଏ, ତେବେ ବାଦୀ ଯଥେଷ୍ଟ କ୍ଷତି ସହିବେ କିମ୍ବା ହିତର ସଫୁଲ୍ଲନ ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ରହିଛି । ସେହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଦ୍ବାନ ଏକକ ବିଚାରପତି ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ନିଷେଧାଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଲେ କିନ୍ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ମକଦ୍ଦମା ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ସମୟରେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପର୍କିତ ପରିସରରେ କୌଣସି ସ୍ଥାୟୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ତୃତୀୟ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପର୍କରେ ସାମିଲ କରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ତୃତୀୟ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ଏଥିରେ ସାମିଲ କରିବାକୁ କୌଣସି ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ନାହିଁ ।

ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ହୋଇଥିବା ବିକ୍ରି ଦଲିଲରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ସମ୍ପର୍କିତ ସେହି ଅଂଶର ଦଖଲ ଯାହା ବିକ୍ରିର ବିଷୟ ଥିଲା, ତାହାକୁ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ,

ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କୌଣସି ଅନୁମତି କିମ୍ବା ବାଧା ବିନା କ୍ରେତା ସେଥିରେ ଦଖଲରେ ରହିପାରିବେ। ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବାର ତୁରନ୍ତ ପରେ କମିଶନରଙ୍କ ଯାଞ୍ଚ ସମୟରେ, କେବଳ ଉତ୍ତରଦାତା 1 ରୁ 3 ମଧ୍ୟରେ ଥିବା କିଛି ଜିନିଷ ବ୍ୟତୀତ, ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା ଯେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ଏହାକୁ ଦଖଲ କରିନେଇଥିଲେ । ତାହା ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଆଧାରରେ ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବେ ଏକ ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ, ଏହି ଅଦାଲତରେ ମଧ୍ୟ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ଵାନ ଅଧିବକ୍ତା ଏହି ଆଧାରରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଆୟୁକ୍ତ ସେହି ସ୍ଥାନ ପରିଦର୍ଶନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମଧ୍ୟ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ଘରର ବିବାଦୀୟ ଅଂଶର ଦଖଲରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଆମେ ଧରି ନେଉଛୁ ଯେ କ୍ରେତାମାନେ ବିବାଦୀୟ ଅଂଶକୁ ଅଧିକାର କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ, ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ, ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା-କ୍ରେତାଙ୍କୁ ପରିସର ଖାଲି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ନିମିତ୍ତ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବେ ଏକ ନିଷେଧାଦେଶ ପାଇବାକୁ ହକଦାର କି ?

ବିଚାର କରୁଥିବା ଅଦାଲତ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ଙ୍କୁ ଦଖଲରେ ନ ରହିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ କେତେକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅଦାଲତଗୁଡ଼ିକ ଏପରି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରିପାରିବେ । ଏଠାରେ କେତେକ ଇଂରାଜୀ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ତର୍ଜମା କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉପଯୋଗୀ ହେବ ଯାହା ଏହିପରି ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରିବାରେ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ।

ଶେଫର୍ଡ୍ ହୋମ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ସାନ୍ଥାମ୍, [1970] 3 All ER 402, ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମେଗାରୀ ନିମ୍ନ ମତେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି :

“ (iii) ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପରେ, ବିଚାରର ବିପରୀତରେ ଅଦାଲତ ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଅଧିକ ଅନିଚ୍ଛୁକ ଥିଲେ; ସାଧାରଣତଃ, ଅଦାଲତ, ଅନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ , ଏକ ଉଚ୍ଚ ସ୍ତରର ଆଶ୍ଵାସନା ଅନୁଭବ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ବିଚାରରେ ଏହା ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ ନିଷେଧାଦେଶ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା; ଏବଂ ଏହା ଏକ ନିଷେଧାଦେଶ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଅପେକ୍ଷା ଏକ ଉଚ୍ଚ ମାନର ଥିଲା ।

ଇଭାନ୍ସ ମାର୍ଶାଲ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ବର୍ଚୋଲା SA, [1973] 1 All ER 992
ମାମଲାରେ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ରାୟ ଦେଲେ ଯେ :

ଯଦିଓ ବାଦୀ ଏହା ଦର୍ଶାଇବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ବିଚାର ସ୍ତରରେ ଏକ ସ୍ଥାୟୀ
ନିଷେଧାଦେଶ ପାଇବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି , ତେବେ ଏହା
ଏଭଲି ଏକ କାରକ ହେବ " ଯାହା ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁରୀକୁ ଖୁବ
ବିରୋଧ କରିବ, କିନ୍ତୁ ଏହା ଏଭଲି ଏକ କାରକ ନୁହେଁ ଯାହା ଆଇନର ଏକ ପ୍ରସଙ୍ଗ
ଭାବରେ ଏହାର ମଞ୍ଜୁରୀକୁ ବାଧା ଦେବ " ।

*ଫିଲ୍ମସ୍ ରୋଉର୍ ଇଣ୍ଟରନ୍ୟାସନାଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ କ୍ୟାନନ୍ ଫିଲ୍ମ
ସେଲ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍*, [1986] 3 All ER 772 ମାମଲାରେ ସଦ୍ୟତମ ରାୟରେ ଏହି ବିଷୟ ଉପରେ
ଆଇନକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା , ସେହି ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ହଫମ୍ୟାନ୍
ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଯେ :

" କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଭାବୁଛି ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୌଳିକ ନୀତି ଏବଂ ଯାହାକୁ ବେଳେବେଳେ
'ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ' ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଏ, ଅର୍ଥାତ୍ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା
ସାଧାରଣ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର କରିବାର ଉପାୟ ବିଷୟରେ ଉପଯୋଗୀ
ସାଧାରଣୀକରଣ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ କରିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହା ନିଷେଧାତ୍ମକ ହେଉ କିମ୍ବା
ବାଧତାମୂଳକ, କିନ୍ତୁ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିଷେଧାଦେଶକୁ ମଞ୍ଜୁର କରିବା ବିଷୟରେ ମୁଖ୍ୟ
ଦ୍ରବ୍ୟ ହେଉଛି ସଞ୍ଜା ଅନୁଯାୟୀ ଏଠାରେ ଏକ ବିପଦ ରହିଛି ଯେ ଏକ ପକ୍ଷ ଯିଏକି ବିଚାର
ସ୍ତରରେ ନିଜର ଅଧିକାର ପ୍ରମାଣିତ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି (କିମ୍ବା ଯଦି ଏକ ବିଚାର
ହୋଇଥାନ୍ତା ତେବେ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଫଳ ହୋଇଥାନ୍ତେ) କିମ୍ବା ବିକଳ ଭାବରେ,
ବିଚାରରେ ସଫଳ ହୋଇଥିବା (କିମ୍ବା ସଫଳ ହେବେ) ଏକ ପକ୍ଷକୁ ନିଷେଧାଦେଶ ପ୍ରଦାନ
କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି , ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଦାଲତ ଭୁଲ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିପାରନ୍ତି ।
ତେଣୁ ଏଠାରେ ଏକ ମୌଳିକ ନୀତି ହେଉଛି ଯେ ଯଦି ମୁଁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିବା ଅର୍ଥରେ ଏହା
'ଭୁଲ' ବୋଲି ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ, ତେବେ ଅଦାଲତ ଅନ୍ୟାୟର କମ୍ ବିପଦ ବହନ କରୁଥିବା
ପରି ମନେହେଉଥିବା ଯେକୌଣସି ଉପାୟ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଉଭୟ ପ୍ରକାରର
ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର ନିମିତ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ
ହୋଇଛି ।

ପୃଷ୍ଠା ପୃଷ୍ଠା 781 ରେ ବିଦ୍ବାନ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି ଯେ :

" ମୂଳ ପ୍ରଶ୍ନଟି ହେଉଛି ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁରୀ ଅନ୍ୟାୟର ସେପରି ଅଧିକ ବିପଦ ଆଣିଦେବ କି ଯାହା ସାଧାରଣତଃ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁରୀ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ? " ଦ୍ଵିତୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ହେଉଛି ଯେ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଷେଧାଦେଶ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ 'ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ' ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର ବିଷୟରେ କୌଣସି ବିବାଦ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ସେହି ସମାନ ମୂଳ ପ୍ରଶ୍ନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବ ଯେ ମାମଲାଟି 'ସ୍ଵାଭାବିକ' କି ନୁହେଁ ତେଣୁ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ କିମ୍ବା 'ବ୍ୟତିକ୍ରମୀ' ହେବ କି, ତେଣୁ ତାହାକୁ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ବିଚାର କରାଯିବ କି ? ଯଦି ଅଦାଲତକୁ ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, ବ୍ୟତିକ୍ରମୀ ଭାବେ, ଏହି ମାମଲାଟି ଏପରି ଏକ ମାମଲା ଯେଉଁଥିରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିଷିଦ୍ଧାଦେଶ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ବାସ୍ତବରେ ଏହାକୁ ମଞ୍ଜୁର କରିବା ଅପେକ୍ଷା ଅନ୍ୟାୟର ଅଧିକ ବିପଦ ବହନ କରିବ, ଯଦିଓ ଅଦାଲତ ବାଦୀଙ୍କ ଅଧିକାର ପ୍ରମାଣିତ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ବିଷୟରେ 'ଉଚ୍ଚ ସ୍ତରର ଆଶ୍ଵାସନା' ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଷେଧାଦେଶକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଆଧାର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏବଂ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହେଲେ ଯେଃ

" ଏହି ବିଚାରଗୁଡ଼ିକ ମୋତେ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚାଇଥାଏ ଯେ *ଲୋକାବେଲ୍ ଇଣ୍ଟରନ୍ୟାସନାଲ ପାଇନାନ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ. ଏଗ୍ରେ/ଏକ୍ସପୋର୍ଟ*, [1986] 1 All ER 901 at 906, (1986) 1 WLR 657 at 664 ମାମଲାରେ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ 'ପ୍ରତିକାରର ନମନାୟତାକୁ ସୀମିତ କରିବାର ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯାଉଥିବା କୌଣସି ନିୟମକୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି ଅଦାଲତଙ୍କର ବିଚାରରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଇବାକୁ ଚାହୁଁନଥିଲେ' । *ସାୟାନାମିଡ ମାମଲାରେ* (1975) All ER 504 ପୃଷ୍ଠା 5 10, (1975) AC 396 ପୃଷ୍ଠା 407 ରେ *ଲର୍ଡ୍ ଡିୟୁକ୍* ଜଣ ରାୟକୁ ନିମ୍ନମତେ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଗଲା : ଯେପରି ବାରଣମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ପାଇଁ ସାୟାନାମିଡ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଯାହା ଜଣେ ବାଦୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ମାମଲାଠାରୁ ଅଧିକ କିଛି ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ କରେ ନାହିଁ, ତାହା ବ୍ୟତିକ୍ରମଗୁଡ଼ିକର ଅସ୍ତିତ୍ଵକୁ ସ୍ଵୀକାର କରେ ଯେଉଁଥିରେ ଅଧିକ କିଛି ଦର୍ଶାଇବା ଆବଶ୍ୟକ (*କେନ୍ ବନାମ ଲୋ/ବାଲ୍ ନ୍ୟାଟୁରାଲ୍ ରିସୋର୍ସେସ୍ ପିଏଲସି*, [1984] All ER 225, *ସହିତ ତୁଳନା* କରନ୍ତୁ) ତେଣୁ ଲୋକାବେଲ୍ ମାମଲାରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପାଇଁ ଅନୁମୋଦିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ସ୍ଵୀକାର କରେ ଯେ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏପରି ମାମଲା ଥାଇପାରେ ଯେଉଁଥିରେ ଅଳ୍ପ ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ ।

24 ହାଲସବୁରିଙ୍କର ବିଳାତ ଆଇନର (4ର୍ଥ ସଂସ୍କରଣ) ଅନୁକ୍ଷେପ 948 ରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆବେଦନ ଉପରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରିବାରେ ପ୍ରୟୋଗ ହେବାକୁ ଥିବା ପରୀକ୍ଷା ଉପରେ ଏହା ନିମ୍ନମତେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ :

“ ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଆବେଦନ ତଥା ଶୁଣାଣି ସମୟରେ ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇପାରିବ, କିନ୍ତୁ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥିତିର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଏହା ସାଧାରଣତଃ ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବ ନାହିଁ । ତଥାପି, ଯଦି ମାମଲାଟି ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ଯାହା ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ଉଚିତ ବୋଲି ଭାବୁଛନ୍ତି, କିମ୍ବା ଯଦି କରାଯାଇଥିବା ତ୍ରୁଟି ସରଳ ଏବଂ ସ୍ପଷ୍ଟ ଅଟେ ଯାହାର ସହଜରେ ପ୍ରତିକାର କରାଯାଇପାରିବ, କିମ୍ବା ଯଦି ବାଦୀଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରତିବାଦୀ କୌଣସି ଉପାୟରେ ଲାଭ ହାସଲ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି , ଯେ ପରିକି ସୂଚନା ପ୍ରାପ୍ତ ପରେ ନିଷେଧାଦେଶ ପ୍ରୟୋଗ ହେବାକୁ ଅଛି, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ତ୍ରୁଟି ବିରୋଧରେ ଆଗେ ଆସିବେ, ତେଣୁ ସେ ଯେତେବେଳେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିଷେଧାଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତ କରନ୍ତି , ତାହାର ସମାପ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ , ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଅବେଆନ ଉପରେ ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବ ।

ଏହି ଆଇନ ଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାରେ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଏବଂ ଏହା 42 ଆମେରିକୀୟ ଆଇନଶାସ୍ତ୍ରର 22 ତମ ସଂସ୍କରଣର ପୃଷ୍ଠା 745 ଇତ୍ୟାଦିରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ଭାରତରେ ଯେଉଁ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିପାରିବା ।

ରସୁଲ କରିମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ପିରୁଭାଇ ଅମୀରଭାଇ, ILR 1914 38 Bom. 381ଭଳି ଏକ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ବିମନଙ୍କ ମତ ଥିଲା ଯେ ଭାରତରେ ଅଦାଲତଗୁଡ଼ିକର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ରୂପରେ ଅସ୍ଥାୟୀ ନିଷେଧାଦେଶ ଜାରି କରିବାର କୌଣସି କ୍ଷମତା ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସେହି ମାମଲାରେ ଏକ ଖଣ୍ଡପୀଠରେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶାହା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ବିମନଙ୍କ ଏହି ମତ ସହ ସହମତ ନଥିଲେ । ତେବେ, ଚାମ୍ପସି ଭୀମଜୀ ଏବଂ କୋ ବନାମ ଜାମନା ଅଟାକଳ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍, ILR 1914 16 Bom. 566 ମାମଲାରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ରାୟରେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଦୁଇ ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତି ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ବିମନଙ୍କ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ମତ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ମତ ଏବେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ପ୍ରଚଳିତ ମତ । ଏମ୍. କନ୍ଦସ୍ୱାମୀ

ଶେଙ୍ଗୀ ବନାମ ପି. ସୁବ୍ରହମଣ୍ୟମ ଶେଙ୍ଗୀ, ILR 1918 41 Mad. 208 ମାତ୍ରାସ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଧରି ନେଲେ ଯେ ଦେଖାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଆଦେଶ 39 ନିୟମ 2 ଅନୁଯାୟୀ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବେ ଅଛାୟା ନିଷେଧାଦେଶ ଜାରିକରିବାକୁ ଭାରତର ଅଦାଲତଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷମତା ଅଛି ଏବଂ ତାମ୍ବି ଭୀମଜୀ ଏବଂ କୋ ବନାମ ଜାମନା ଅଟାକଳ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ ମାମଲାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ମତକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ବିମନଙ୍କ ମତରୁ ଏକ ଭିନ୍ନ ମତ ରଖୁଥିଲେ । ଇସ୍ରାଏଲ ବନାମ ଶମସେର ରହମାନ, ILR 1914 41 Cal. 436, ଏହା ଧରି ନିଆଗଲା ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବେ ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିଷେଧାଦେଶ ଜାରି କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ । ଏହି ମାମଲାରେ ଆହୁରି ଧରି ନିଆଗଲା ଯେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରିବାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଯାହା ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ହେବ ତାହା ହେଉଛି ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଅଧିକାର କି 'ଣ ଏବଂ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ଅସୁବିଧା ଏପରି ଥିଲା କି ନାହିଁ ସେ ବିଷୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ଏକ ନିରପେକ୍ଷ ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ଅଛି କି ନାହିଁ ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର ସମୟ ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବା ଉଚିତ କି ? ଆହୁରି ଏହା ମଧ୍ୟ ଧରିନିଆଗଲା ଯେ ହିତର ସନ୍ତୁଳନ କେଉଁଠି ରହିଛି ଏବଂ ସ୍ଥିତାବସ୍ଥାକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ କି ନାହିଁ ସେ ବିଷୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ । ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଯେ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଭାରତର ଅଦାଲତଗୁଡ଼ିକର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ପ୍ରକୃତିର ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ନିଷେଧାଦେଶ ଜାରି କରିବାର କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ନାହିଁ, ନନ୍ଦନ ପିକଚର୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଆର୍ଟ ପିକଚର୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ AIR 1956 Cal. 428 ମାମଲାରେ ଏକ ଦୁଇ ଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କର ମତ ଥିଲା ଯେ ଯଦି ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ କାଳୀନ ଆଦେଶ ଉପରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ, ଏହା କେବଳ ସ୍ଥିତାବସ୍ଥାକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବା ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ, କିନ୍ତୁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟାର କରାଯାଇଥିବା ତାରିଖର ସ୍ଥିତାବସ୍ଥା ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଏକ ନୂତନ ଅବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ ନାହିଁ ।

ଏହିପରି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶର ପ୍ରତିକାର ସାଧାରଣତଃ ଶେଷ ଅଣ-ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାମୂଳକ ପରିସ୍ଥିତିର ସ୍ଥିତାବସ୍ଥାକୁ ସଂରକ୍ଷିତ କିମ୍ବା ଫେରାଇ ଆଣିବା ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ ଯାହା ବିଚାରାଧୀନ ବିବାଦ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶେଷ ଶୁଣାଣି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରେ ତାହାର ପୂର୍ବରୁ ତିଷ୍ଠି ରହିଥିଲା କିମ୍ବା ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବେଆଇନ ଭାବରେ କରାଯାଇଥିଲା ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବିଫଳ କରିବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷଙ୍କ ଠାରୁ ତୁଟି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଛଡ଼ାଇ ନିଆଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବା ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ

ନିଷେଧାଦେଶର ପ୍ରତିକାର ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଯେହେତୁ ବିଚାରରେ ନିଜର ଅଧିକାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିବା କିମ୍ବା ବିଫଳ ହେବାକୁ ଥିବା ପକ୍ଷକୁ ଏପରି ନିଷେଧାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସେହି ପକ୍ଷ ପାଇଁ ବଡ଼ ଅନ୍ୟାୟ କିମ୍ବା ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି ଘଟାଇପାରେ ଯାହାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା କିମ୍ବା ବିକଳ ଭାବରେ ସଫଳ ହୋଇଥିବା କିମ୍ବା ସଫଳ ହେବାକୁ ଥିବା ଏକ ପକ୍ଷକୁ ଯଦି ଏହା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଏ ତାହା ମଧ୍ୟ ସମାନ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ବଡ଼ ଅନ୍ୟାୟ କିମ୍ବା ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି ଘଟାଇପାରେ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଜାରି କରିଛନ୍ତି । ସାଧାରଣରେ କହିବାକୁ ଗଲେ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :

(1) ବାଦୀଙ୍କ ପାଖରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଏକ ଦୃଢ଼ ମାମଲା ରହିଛି । ଅର୍ଥାତ୍, ଏହା ଏକ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ମାମଲା ଠାରୁ ଉଚ୍ଚ ମାନର ଏକ ମାମଲା ହେବ ଯାହା ସାଧାରଣତଃ ଏକ ନିଷେଧାଦେଶ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ।

(2) ଅପୂରଣୀୟ କିମ୍ବା ଗୁରୁତର କ୍ଷତିକୁ ରୋକିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହାର କ୍ଷତିପୂରଣ ସାଧାରଣତଃ ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

(3) ହିତର ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଏପରି ପ୍ରତିକାର ଚାହୁଁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଅଛି ।

ମୂଳତଃ ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ପ୍ରତିକାର ହୋଇଥିବାରୁ, ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶର ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଶେଷରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନ୍ୟାୟିକ ବିଚାର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ । ଯଦିଓ ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀଗୁଡ଼ିକ ସମାପ୍ତିମୂଳକ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ନିରପେକ୍ଷ ନିୟମାବଳୀ ନୁହଁନ୍ତି , ଏବଂ ଏଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ବ୍ୟତିକ୍ରମୀ ପରିସ୍ଥିତି ଥାଇପାରେ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଏପରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶର ମଞ୍ଜୁର କିମ୍ବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ପାଇଁ ପୂର୍ବ-ଆବଶ୍ୟକତା ଭାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ନ୍ୟାୟିକ ବିବେଚନାର ଏକ ଉତ୍ତମ ଅଭ୍ୟାସ ହେବ ।

ସମ୍ପର୍କିତ ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ 44 (ଏହା ପରେ 'ଅଧିନିୟମ' ଭାବରେ ସୂଚିତ) ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ମକଦ୍ଦମା ଦାୟାର କରାଯାଇଛି । ଅଧିନିୟମ 44 ଅନୁଯାୟୀ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ମକଦ୍ଦମାରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶର ପ୍ରଶ୍ନକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ସେହି ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ମିଳିତ ଦଖଲ ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ଅଧିକାର ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକକୁ ମଧ୍ୟ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହି ଧାରା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା :

“44. ଯେଉଁଠାରେ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତିର ଦୁଇ କିମ୍ବା ଅଧିକ ସହ- ମାଲିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ଜଣେ ମାଲିକ ହିସାବରେ ଆଇନତଃ ସକ୍ଷମ ହୋଇ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ତାଙ୍କ ଅଂଶକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରନ୍ତି, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ସେହି ଅଂଶକୁ ପ୍ରାପ୍ତ କରନ୍ତି ଏବଂ ହସ୍ତାନ୍ତରକୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କରିବା ପାଇଁ , ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଦଖଲ କିମ୍ବା ସାମୁହିକ କିମ୍ବା ପୃଥକ ଉପଭୋଗ ପାଇଁ ଏବଂ ସେହି ସମାନ ସମ୍ପତ୍ତିର ବିଭାଜନକୁ ଲାଗୁ କରିବାର ହସ୍ତାନ୍ତରକାରୀଙ୍କ ଅଧିକାର ଆବଶ୍ୟକ, କିନ୍ତୁ ଏହା ହସ୍ତାନ୍ତର ତାରିଖରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ହୋଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ଅଂଶକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ସର୍ତ୍ତ ଏବଂ ଦାଲତ୍ ର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହେବ ।

ଯଦି କୌଣସି ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ବାସଗୃହର ଅଂଶର ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ସେହି ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ନୁହନ୍ତି, ତେବେ ଏହି ଧାରାର କୌଣସି ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ମିଳିତ ଦଖଲ ପାଇଁ କିମ୍ବା ଗୃହର ଅନ୍ୟ ସାମୁହିକ କିମ୍ବା ପୃଥକ ଉପଭୋଗ ପାଇଁ ହକଦାର ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ଏହି ଧାରାର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦକୁ ଲାଗୁ କରିବା ନିମିତ୍ତ ହସ୍ତାନ୍ତର ବିଷୟ ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ଏକ ଆବାସ ଗୃହ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଉକ୍ତ ହସ୍ତାନ୍ତର ହେଉଛି ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ଗୃହର ଏକ ଅଂଶ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ, ଅଧିକାରର କ୍ଷଷ୍ଟ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଏବଂ ଏହାର ଉଲ୍ଲଂଘନର ପ୍ରଥମ ଉପାଦାନକୁ ସୂଚାଇବା ପାଇଁ, ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି ଏକ ବାସ ଗୃହ ଏବଂ ଏହା ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ଥିଲା ବୋଲି ବାଦୀଙ୍କୁ ଏକ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ମାମଲା ଦର୍ଶାଇବାକୁ ପଡିବ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ କହିଲେ, ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ତଥ୍ୟ ଉପରେ ବାଦୀଙ୍କର ମକଦ୍ଦମାରେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିକାର ପାଇବାର ପ୍ରବଳ ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି । ଦ୍ୱିତୀୟ ଏବଂ ତୃତୀୟ ଉପାଦାନରେ ମିଳିତ ଦଖଲ ପାଇଁ ଜଣେ ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟଙ୍କ ଅଧିକାର ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଏବଂ ଅଧିନିୟମ ର ଧାରା 44 ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କର ଅନୁରୂପ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷତି କିମ୍ବା ଉଲ୍ଲଂଘନ ହେବାର ବିପଦ ରହିଛି , ତେଣୁ ବାଦୀଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ । ଯେହେତୁ ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ପ୍ରତିକାର ଅନୁରୂପ ଭାବରେ ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ପ୍ରତିକାର, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ ବିଚାର କରିବେ ଯେ ନିଷେଧାଦେଶକୁ ଅଟକାଇ ରଖିବା ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ତୁଳନାତ୍ମକ ଦୁଷ୍ଟତା କିମ୍ବା ଅସଙ୍ଗତି ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି ତାହା ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର ରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେବାର

ସମ୍ଭାବନାଠାରୁ ଅଧିକ ହେବ କି ନାହିଁ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେବ କି ହିତର ସନ୍ତୁଳନ ବାଦୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ରହିଛି ।

ତେଣୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ଥିବା ପ୍ରଥମ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ହେଉଛି, ପ୍ରକୃତ ବିଚାର ପୂର୍ବରୁ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଜଣେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମତ ରଖିପାରିବ କି ଯେ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି ହେଉଛି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44 ର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ 'ଏକ ଅଭିବାଜିତ ପରିବାରର ବାସ ଗୃହ' । ଏହି ଧାରାରେ ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଥ କ'ଣ, ତାହା ହେଉଛି ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସୁଲତାନ ବେଗମ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଦେବୀ ପ୍ରସାଦ, [1908] ILR 30 All. 324 ମାମଲାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି । ଏହା ସହଭାଗୀତା ଅଧିନିୟମ, 1893 ର ଧାରା 4 ରେ "ଏକ ଅଭିବାଜିତ ପରିବାରର ବାସଗୃହ" ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଥିଲା । ସେହି ଧାରାରେ ପ୍ରାବଧାନ ରହିଛି ଯେ, ଯଦି କୌଣସି ଅଭିବାଜିତ ପରିବାରର ବାସଗୃହର ଏକ ଅଂଶ ଏପରି ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଏପରି ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ବିଭାଜନ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟାର କରନ୍ତି, ଯଦି ପରିବାରର କୌଣସି ସଦସ୍ୟ, ଜଣେ ଅଂଶୀଦାର ହୋଇ, ଏପରି ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ଅଂଶକୁ କ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ଆଗେଇ ଆସନ୍ତି, ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ସେହି ଅଂଶର ମୂଲ୍ୟାୟନ ଏପରି ଢଙ୍ଗରେ କରିବେ, ଯାହା ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଭାବନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ଅଂଶକୁ ସେହି ଅଂଶୀଦାରଙ୍କୁ ବିକ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ । ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ଉଚ୍ଚ ଧାରାରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବା ଭଳି ' ଅଭିବାଜିତ ପରିବାର ' ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏକ ମିଳିତ ପରିବାର ଏବଂ ଏହାର ଅର୍ଥ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ହୁଏ କିମ୍ବା ମିଳିତ ପାରିବାରିକ ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହିନ୍ଦୁ ନିୟମକୁ ଆପଣେଇଥିବା ମୁସଲମାନ ପରିବାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁ ହୁଏ । ଏହାର ବିପରୀତ ତର୍କ ଥିଲା ଯେ ଏହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି ସାଧାରଣ ପ୍ରୟୋଗ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏକ ପରିବାର ଯାହା ହିନ୍ଦୁ, ମୁସଲମାନ, ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ଇତ୍ୟାଦି ହୋଇପାରେ ଯାହାର ଏକ ବାସଗୃହ ରହିଛି ଯାହା କି ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଭାଜିତ କିମ୍ବା ବଣ୍ଟନ ହୋଇନାହିଁ । ଏହି ମାମଲାଟି ନିଜେ ଏକ ମୁସଲମାନ ପରିବାର ସହ ଜଡ଼ିତ, ଯାହାଙ୍କର ଉଚ୍ଚ ବସ ଗୃହ ଥିଲା । ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଯେ :

“.....ଏଥିରେ (ବିଭାଜନ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4) ଆମେ ଏପରି କିଛି ପାଇନାହିଁ ଯାହା ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର କୌଣସି ସୀମିତ ବର୍ଗ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଥିଲା । ଏହି ଧାରାରେ ବ୍ୟବହୃତ 'ଅଭିବାଜିତ ପରିବାର' ଶବ୍ଦ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ 44 ରୁ

ନିଆଯାଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ। ସେହି ଧାରାର ଶେଷ ଖଣ୍ଡରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ, ଯଦି ଅଭିଭାଜିତ ପରିବାରର କୌଣସି ବାସଗୃହର ଅଂଶ ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରାହୀ ବ୍ୟକ୍ତି ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ନୁହେଁ, ତେବେ ଏହି ଧାରାର କୌଣସି ବିଷୟ ତାଙ୍କୁ ମିଳିତ ଅଧିକାର କିମ୍ବା ବାସଗୃହର ଅନ୍ୟ ସାଧାରଣ କିମ୍ବା ଆଂଶିକ ଉପଭୋଗ ପାଇଁ ହକଦାର ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ। ବିଧାନର ଏହି ପ୍ରାବଧାନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସାଧାରଣ ପ୍ରୟୋଗ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ହେଉଛି ଏକ ଅଭିଭାଜିତ ପରିବାରର ଏକ ବାସଗୃହର ଜଣେ ଅପରିଚିତ ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ସମ୍ପର୍କିତ ବିଭାଜନ ଦ୍ଵାରା ଏହିପରି ଅଂଶରେ ତାଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରିବା । ବିଭାଜନ ଅଧିନିୟମ ର ଧାରା 4 ରେ ବ୍ୟବହୃତ 'ଅଭିଭାଜିତ ପରିବାର' ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପର୍କିତ ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44 ତୁଳନାରେ ଏକ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଅର୍ଥ ରହିବା ଉଚିତ ବୋଲି ମୋ ମତରେ କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ଯଦି ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା ଚାହୁଁଥିଲା ଯେ ଧାରା 4ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ସୀମିତ ହେବା ଉଚିତ, ତେବେ ଆମେ ଉକ୍ତ ଧାରାର ପରିଭାଷାରେ ଏହାର କିଛି ସଙ୍କେତ ପାଇବା ନିମିତ୍ତ ଆଶା କରିବା ଉଚିତ । ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ, 'ଅଭିଭାଜିତ ପରିବାର' ଶବ୍ଦ ପରିବର୍ତ୍ତେ 'ଅଭିଭାଜିତ ହିନ୍ଦୁ ପରିବାର' କିମ୍ବା 'ମିଳିତ ପରିବାର' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଇପାରେ ।

ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଆହୁରି ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଥିଲେ :

" ଯେପରି ନ୍ୟାୟିକ ଆୟୁକ୍ତ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଖେଲୁ, କାଙ୍କା ପ୍ରସାଦ ବନାମ ବାଙ୍କେ ଲାଲ୍ ମାମଲାରେ [1906] 9 Oudh Cases, 158 ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଗୋଟିଏ ପରିବାରର ଜଣେ ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହୀତା ଯିଏ କି ଅପରିଚିତ ଭାବେ ହସ୍ତାନ୍ତରକାରୀଙ୍କ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନେ ଅଧିକାର ପୂର୍ବକ ରହୁଥିବା ଏକ ବାସଗୃହ ରେ ବଳ ପୂର୍ବକ ପ୍ରବେଶ କରିବେ ଏବଂ 'ଅଭିଭାଜିତ ପରିବାର' ର ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଥ ପ୍ରଶ୍ନ ରେ ଥିବା ବାସ ଗୃହ ରେ ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ ଅଭିଭାଜିତ ଅର୍ଥକୁ ବୁଝାଇବ ଏବଂ ତାହାର ଅର୍ଥ ଏକ ପରିବାର ହେବ ଯାହାର ଏକ ଗୃହ ଅଛି କିନ୍ତୁ ସେହି ଗୃହର ବିଭାଜନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

ପୁନର୍ବାର "ପରିବାର" ଏବଂ "ଅଭିଭାଜିତ ପରିବାର" ଶବ୍ଦର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରି, ଖୁରୋଡେ ଚନ୍ଦ୍ର ଘୋଷାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସରୋଦା ପ୍ରସାଦ ମିତ୍ର, [1910] 7 IC 436 ମାମଲାରେ କଲିକତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏକ ଖଣ୍ଡପୀଠ ନିମ୍ନମତେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଯେ :

" ବିଭାଜନ ଅଧିନିୟମେ ବ୍ୟବହୃତ 'ପରିବାର' ଶବ୍ଦର ଏକ ଉଦାର ଏବଂ ବ୍ୟାପକ ଅର୍ଥ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ, ଏବଂ ଏହା ରକ୍ତ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ, ଯେଉଁମାନେ ଗୋଟିଏ 'ଏ' ଘରେ କିମ୍ବା ଗୋଟିଏ ମୁଖ୍ୟ କିମ୍ବା ପରିଚାଳନା ଅଧୀନରେ ରୁହନ୍ତି । 'ପରିବାର' ଶବ୍ଦଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ସୀମିତ ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ, ଯଥା, ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷମାନଙ୍କର ଏକ ସମୂହ ଯେଉଁମାନେ ଏକ ସାଧାରଣ ପୂର୍ବଜଙ୍କଠାରୁ ସେମାନଙ୍କର ବଂଶ ଚିହ୍ନଟ କରିପାରିବେ ତାକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଜନ ଅଧିନିୟମରେ ସେପରି କିଛି ନାହିଁ ।

ନୀଲ୍ କମଲ ଉଚ୍ଚାଚାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ କାମାକ୍ଷ୍ୟ ଚରଣ ଉଚ୍ଚାଚାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ AIR 1928 Cal. 539 ମାମଲାରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି, ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷମାନଙ୍କର ଏକ ସମୂହ ସହିତ ଜଡ଼ିତ, ଯେଉଁମାନେ ସାଧାରଣ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ପୁରୁଷ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ନଥିଲେ, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ଅଧୀନରେ ମକଦ୍ଦମାରେ ଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ମୂଳତଃ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ସାଧାରଣ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ନାତିଙ୍କ ଝିଅଙ୍କର ପୁଅ ଥିଲେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ସାଧାରଣ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ପୁଅର ଝିଅଙ୍କର ପୁଅ ଥିଲେ । ବିଦ୍ବାନ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ସୁଲତାନ ବେଗମ୍ ବନାମ ଦେବୀ ପ୍ରସାଦ (ଉପରୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନୀତିକୁ ଏହି ପରିବାର ଉପରେ ଲାଗୁ କଲେ ଏବଂ ଧରି ନେଲେ ଯେ ଏହା ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାର କାରଣ ଗୃହଟି ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପରସ୍ପର ମାପଦ୍ରୁପ ହାରା ଛିରୀକୃତ ବିଭାଜିତ ହୋଇନଥିଲା । ମାତ୍ରାସ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ଏହି ରାୟର ଅନୁପାତକୁ ଅନୁସରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଶିବରାମାୟା ବନାମ ଭେଙ୍କଟ ସୁକାମ୍ନା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ମାମଲାରେ AIR 1930 Madras 561 ମାମଲାରେ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଲାଗୁ କରିଥିଲେ । ଯେଉଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବ ତାହା ହେଉଛି *ଭୀମ ସିଂହ ବନାମ ରଘୁକର* AIR 1971 Orissa 198 ମାମଲାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି । ସେହି ମାମଲାରେ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାର ବାଦୀ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଏବଂ 2 କୁ ନେଇ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀ ଥିବା ପ୍ରତିବାଦୀ 7 ଏବଂ 10 କି ସପକ୍ଷରେ ଗୃହ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ତାଙ୍କର ଅଧିକାର ଏକ ତୃତୀୟାଂଶକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ନିଷେଧାଦେଶ ପାଇଁ ଏହି ମକଦ୍ଦମା କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରତିବାଦୀ 7 ଏବଂ 10 ମିଳିତ ଭାବେ, ବାଦୀ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 କି ସହିତ, ବିବାଦୀୟ ଗୃହର ଦଖଲରେ ଥିଲେ । ଅଦାଲତଗୁଡ଼ିକୁ ମିଳିଥିବା

ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ଯେ ବାଦୀ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଏବଂ 2ଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ରୁଚ୍ଛି ହାରା ସେମାନେ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଅଲଗା ରହୁଥିଲେ, ନିଜ ନିଜ ବାସଗୃହଗୁଡ଼ିକୁ ଅଲଗା କରିଥିଲେ ଏବଂ ପରସ୍ପର ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ନଥିବା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଘରେ ରହୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ପରିସରରେ ବାସ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀ ତାଙ୍କ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ସ୍ବାର୍ଥ ତଥା ତାଙ୍କ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଗୃହକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରହୀତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ , ତେଣୁ ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ସେହି ଗୃହରେ ଦଖଲରେ ରଖାଗଲା । ଆମେ ଉପରେ ଉଦ୍ଧୃତ କରିଥିବା ରାୟଗୁଡ଼ିକୁ ଚର୍ଚ୍ଚନା କରିବା ପରେ ଏବଂ ସେଥିରେ ଥିବା ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ପରେ, ସେତେବେଳେ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଥିବା ରଜନୀଧର ମିଶ୍ର ଧରିନେଲେ ଯେ :

" ଯଦି ଏପରି ସ୍ଥିତିରେ, ପରିବାରର କୌଣସି ସଦସ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44ର ଅନୁକ୍ଷେପ 2 ଅନୁଯାୟୀ, ଉକ୍ତ ବାସଗୃହରେ ଥିବା ନିଜର ଅଂଶକୁ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରନ୍ତି, ଏବଂ ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରହୀତା ମିଳିତ ଦଖଲ କିମ୍ବା ବାସଗୃହର କୌଣସି ମିଳିତ ଉପଭୋଗ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ, ଯଦିଓ ତାଙ୍କର ଅଂଶକୁ ବିଭାଜନ ଲାଗୁ କରିବାର ଅଧିକାର ତାଙ୍କ ପାଖରେ ରହିବ । ଧାରା 44 ରେ ଥିବା ପ୍ରାବଧାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ପାରିବାରିକ ବାସଭବନରେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅନୁପ୍ରବେଶକୁ ରୋକିବା ଯାହାକୁ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ଅଂଶର ହସ୍ତାନ୍ତର ସତ୍ତ୍ୱେ କେବଳ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ଦ୍ବାରା ଦଖଲ ଏବଂ ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତି ଯାହା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି ତାହା ହେଉଛି ସମ୍ପତ୍ତି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ଅବିଭାଜିତ ବାସଗୃହ, ଯାହାର ଦଖଲ ଏବଂ ଉପଭୋଗ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ । ଆଇନ ଦ୍ବାରା ଅପରିଚିତ - ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ମିଳିତ ଦଖଲର ଅଧିକାର ପ୍ରୟୋଗରୁ ବାରଣ କରାଯାଇଛି ଯାହା ସମ୍ପତ୍ତିର ସହମାଲିକାନାର ଏକ ପ୍ରମୁଖ ଘଟଣା । "

ସାମୁହିକ ବାସଗୃହର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିବା ପୃଥକ ଅଂଶର ଉପଭୋଗ ଏବଂ ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରହୀତା ଦଖଲ ନେବାରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ଆସିଛି କି ବୋଲି ପଚରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରରେ ବିଦ୍ବାନ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି, *ଉଦୟନାଥ ସାହୁ ବନାମ ରଞ୍ଜନ ଚେଟ୍ଟି*, AIR 1967 Orissa 139ମାମଲାରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଂଶକୁ ଅନୁମୋଦନ ସହିତ ଉଦ୍ଧୃତ କରିଥିଲେ :

" ଯଦି ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହୀତା (ଅପରିଚିତ) ବାସଗୃହର ଏକ ଅଂଶ ଦଖଲ କରନ୍ତି, ତେବେ ଦଖଲ ଏକ ମିଳିତ ଦଖଲ ହେବ, ତେଣୁ ଏହା ବେଆଇନ ହେବ । ଅଦାଲତ ବେଆଇନ ଦଖଲକୁ

ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ପ୍ରୋହାହିତ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଏପରି ଏକ ମାମଲାରେ ପ୍ରତିବାଦୀ-ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣତାଙ୍କ ଦଖଲ ବେଆଇନ ହୋଇଯାଏ । ବାଦୀଙ୍କ ସହ-ମାଲିକମାନେ ଉଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ କିମ୍ବା ଏପରିକି ନିଷେଧାଦେଶ ପାଇଁ ଡିକ୍ରି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଯେଉଁଠାରେ ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣତା ବଳପୂର୍ବକ ଦଖଲରେ ରହିବାକୁ ଧମକ ଦିଅନ୍ତି । ଯଦି କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତି ବାହାରିଥିଲା ଯେ ମିଳିତ ଦଖଲର ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇଛି କିନ୍ତୁ ମାପତୁପ ଦ୍ଵାରା ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇ କୌଣସି ବିଭାଜନ ହୋଇନାହିଁ, ତେବେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ହସ୍ତାନ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44 ଅନୁଯାୟୀ ବାସଗୃହ ଏବଂ ବାରୀରୁ ଉଚ୍ଛେଦ ହେବେ ।

ବିଦ୍ଵାନ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଆହୁରି ଧରିନେଲେ :

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପାଲଙ୍କ ଶେଷ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ବାଦୀ କେବଳ ନିଷେଧାଦେଶ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା କରିଥିଲେ । ବିଦ୍ଵାନ ବିଚାରଣ ବିଚାରପତି, ତଥାପି, ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରହଣତା ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ସମର୍ଥନ କରାଯାଇଛି । ଥରେ ଏହା ଧରିନିଆଯିବା ପରେ ଯେ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44 ର ଦ୍ଵିତୀୟ ଭାଗ ଅନୁଯାୟୀ ବାଦୀ ସୁରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଏବଂ ଅପରିଚିତ କ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ ଦଖଲରେ ରହିବାରୁ ବାରଣ କରାଯିବ, ତା ପରେ ଏହା ଅନୁସରଣ ହେବ ଯେ ଯଦିଓ ବାଦୀମାନଙ୍କୁ ଦଖଲରେ ରଖାଯାଇଛି କିମ୍ବା ମିଳିତ ଭାବରେ ସେମାନେ ଦଖଲ ଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ନିଷେଧାଦେଶ ଦ୍ଵାରା ଉଚ୍ଛେଦ କରାଯାଇ ପାରିବ । ସେହି ନିଷେଧାଦେଶର ପ୍ରଭାବ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଉଚ୍ଛେଦକୁ ବୁଝାଏ । ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏବଂ ଉକ୍ତ ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ନିମ୍ନ ଅପିଲୀୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସମର୍ଥିତ ହୋଇ ବିଚାର କରୁଥିବା ଅଦାଲତଙ୍କର ଡିକ୍ରି ସ୍ଥାୟୀ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଅପରିଚିତ କ୍ରେତାଙ୍କ ପ୍ରତିକାର ବାସ୍ତବରେ ବିଭାଜନ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ । ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ସେ ମିଳିତ ଦଖଲ ଦାବି କରିବାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । "

ଆମେ ସମ୍ମାନର ସହ କହିପାରିବା ଯେ ଏହା ଆଇନର ଏକ ସଠିକ୍ ବିବୃତି । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ବିଭାଜନ ଅଧିନିୟମ 4 ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଅନୁପାତ ଧାରା 44ର ଦ୍ଵିତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପାଇଁ ସମାନ ଭାବରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ କାରଣ ଏହି ପ୍ରାବଧାନ ଗୁଡ଼ିକ ପରସ୍ପର ପରିପୂରକ ଏବଂ "ଅବିଭାଜିତ ପରିବାର" ଏବଂ "ବାସଗୃହ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଉଭୟ ବିଭାଗରେ ସମାନ ଅର୍ଥ ରହିଛି ।

ଏହା ବିବାଦୀୟ ନୁହେଁ ଯେ 1951 ପୂର୍ବରୁ ମକଦ୍ଦମା ବାସ୍ତବ ଗୃହ, ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ଥିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ମିଳିତ ପ୍ରଜା ଭାବରେ ସେହି ସମାନ ଗୃହର ମାଲିକ ଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 12, 1951ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ଟିଠି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ଅଂଶକୁ ପୃଥକ ଭାବେ ନିଜ ଅଧୀନରେ ରଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ, ଯାହାଦ୍ଵାରା ସେ ନିଜ ପସନ୍ଦ ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ଅନ୍ୟକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିପାରିବେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ସମ୍ପତ୍ତିରେ ରହିବାକୁ ସମ୍ମତ କରିପାରିବେ । ଏହି ଟିଠିର ଅନୁସରଣରେ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିତା 23 ଅଗଷ୍ଟ, 1951 ରେ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଥିଲେ ଯାହା ଦ୍ଵାରା ସେମାନେ ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ମିଳିତ ପ୍ରଜା ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ଥିତିକୁ ପୃଥକ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନଠାରୁ ସେମାନେ ଉକ୍ତ ଜମି ଏବଂ କୋଠାକୁ ସମାନ ଅବିଭାଜିତ ଅଧ୍ୟା ଅଂଶରେ ସାମୂହିକ ପ୍ରଜା ଭାବରେ ଧାରଣ କରୁଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଙ୍କ ମତରେ, ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ମିଳିତ ପ୍ରଜାସ୍ଵତ୍ତ୍ଵକୁ ସେହି ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ସାମୂହିକ ପ୍ରଜାସ୍ଵତ୍ତ୍ଵରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିବା ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ ଏକ ବିଭାଜନ ସଦୃଶ, ତେଣୁ ଏଠାରେ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ବିଭାଜନ ହୋଇଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ସମର୍ଥନରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଏହି ତଥ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ଯେ ପିତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଏବଂ ସୋହରାବଙ୍କ ବିବାହ ପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପରିବାର ଏବଂ ସୋହରାବଙ୍କ ପରିବାର ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଂଶରେ ବ୍ୟବହାର ଥିଲେ ଏବଂ ଏହାକୁ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ଉପଭୋଗ କରୁଥିଲେ । ଆମେ ଭୟ କରୁ ଯେ ଏକ ହିନ୍ଦୁ ଯୌଥ ପରିବାରର ସହଉତ୍ତରାଧିକାର ସମ୍ପତ୍ତିର କିଛି ଧାରଣାକୁ ଏଠାରେ ଲାଗୁ କରାଯାଇଛି ଯାହା ଧାରା 44 ରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଠିକ୍ ହୋଇନପାରେ; କିନ୍ତୁ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଯାହା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତାହା ଥିଲା ବିକ୍ରୟ ଗୃହ ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ଥିଲା କି ନାହିଁ ? ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛୁ ଯେ ଯଦିଓ ପରିବାର ଏହି ଅର୍ଥରେ ବିଭାଜିତ ହୋଇଥାଏ ଯେ ସେମାନେ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ସାମୂହିକ କିନ୍ତୁ ଅବିଭାଜିତ ଭାବରେ ପ୍ରଜା ରୂପେ ଧାରଣ କରୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେହି ସମ୍ପତ୍ତି ମାପରୁପ ଦ୍ଵାରା ସ୍ଥିରୀକୃତ ବିଭାଜିତ ହୋଇନଥିଲା, ତେଣୁ ତାହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44 ର ପ୍ରାବଧାନ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ।

ଆମେ ଏହା ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲୁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତା କାଞ୍ଚାସ୍ଥୀ ତାଙ୍କ ପୁଅ ସୋହରାବଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ତାଙ୍କର ଅବିଭାଜିତ ଅଧ୍ୟା ଅଂଶକୁ 16-4-1982

ତାରିଖରେ ଏକ ଦଲିଲ ଅନୁଯାୟୀ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ଏହି କାରବାର, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44 ଦ୍ଵାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ କି ନାହିଁ ଏବଂ ହସ୍ତାନ୍ତର ପରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଭାଇ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାର ଭାବରେ ସମ୍ପତ୍ତି ଧାରଣ କରିଥିବା କୁହାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ ତାହାର ବିଚାର ପାଇଁ ଏଠାରେ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିପାରେ । ସୋହରାବଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ପିତାଙ୍କ ହସ୍ତାନ୍ତର , ଏକ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ହସ୍ତାନ୍ତର ଥିଲା କାରଣ ସୋହରାବ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ରହୁଥିଲେ । ସୋହରାବଙ୍କୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 25 ଡିସେମ୍ବର, 1951 ରେ 18 ବର୍ଷ ବୟସ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ତତ୍କାଳୀନ ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ ସେ 1968 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କ ପିତା ଏବଂ ଭାଇଙ୍କ ସହ ରହୁଥିଲେ ଯେତେବେଳେ ସେ ବିବାହ କରିଥିଲେ । ସେ ବିବାହ କରିବା ପରେ ହିଁ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ସୋହରାବ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଂଶ ଦଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭୋଜନାଳୟ ଥିଲା । ମାପରୁପ ଦ୍ଵାରା ସ୍ଥିରୀକୃତ ମକଦ୍ଦମା ଗୃହର ବିଭାଜନକୁ ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଦସ୍ତାବିଜର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଏବଂ ଦସ୍ତାବିଜ ସାକ୍ଷ୍ୟରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ , ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସମାନ ଅବିଭାଜିତ ଅଂଶରେ ଧାରଣ କରାଯାଇଛି, ସେହି କାରଣରୁ ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ବାଦୀ-ଆବେଦନକାରୀ ଏକ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ମାମଲା ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ବାସଗୃହଟି ସେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ଥିଲା ।

ତେଣୁ ଦୁଇ ଭାଇ ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ସମ୍ପତ୍ତି ଧାରଣ କରିଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ଏହି ସମ୍ପତ୍ତିର ମାପରୁପ ଦ୍ଵାରା ସ୍ଥିରୀକୃତ ବିଭାଜନର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ସେମାନେ ଏକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାର ଭାବରେ ବାସଗୃହକୁ ଧାରଣ କରିଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବ । ତେଣୁ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 3 କ୍ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44 ର ଦ୍ଵିତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ।

ବିଚାର ପାଇଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି ହେବ କି ଯାହାର ଅର୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କ୍ଷତିପୂରଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ହିତର ସନ୍ତୁଳନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଅଛି କି ନାହିଁ ? ଧାରା 44 ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ଏକ ବାସଗୃହର ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ମିଳିତ ଦଖଲ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିନଥାଏ ଏବଂ ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ହସ୍ତାନ୍ତରଗ୍ରହଣୀୟ ମିଳିତ ଦଖଲ ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଅନୁରୂପ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିନଥାଏ, ତେଣୁ ବିଭାଜନ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4, ପରିବାରର ଜଣେ ସଦସ୍ୟ

ଯିଏ ତାଙ୍କ ଅଂଶକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିନାହାନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣତାଙ୍କ ଅଂଶକୁ କ୍ରୟ କରିବାର ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣତା ବିଭାଜନ ପାଇଁ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କଲେ ସେହି ଅଂଶର ମୂଲ୍ୟକୁ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସେତେବେଳେ ସ୍ଥିର କରାଯିବ । ଏହି ଉଭୟ ଯେ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଗୁଡ଼ିକ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟବାନ ଅଧିକାର ଅଟନ୍ତି । ଯେପରି ଆମେ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛୁ, ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଜଣେ ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣତା ଯିଏକି ଜଣେ ଅପରିଚିତ , ଯଦି ସେ ତାଙ୍କ ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣତାଙ୍କ ଅଧିକାର ବଶତଃ ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନେ ରହୁଥିବା ବାସଗୃହରେ ବଳ ପୂର୍ବକ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତି ଅନ୍ୟ କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମିଳିତ ଦଖଲ ଦେବା ବେଆଇନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଉଥିଲା ଏବଂ ବିଭାଜନ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବା ଅପରିଚିତ ଙ୍କ ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ଅଧିକାର ଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତରେ ଆମ ମତରେ ଏହି ସମସ୍ତ ବିଚାର କେବଳ ଏହା ଦର୍ଶାଇବ ଯେ ଏପରି ମାମଲାରେ ଜଣେ ହସ୍ତାନ୍ତର ଗ୍ରହଣତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ନିଷେଧାଦେଶକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବା ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇବ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ବିଦ୍ବାନ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ସୋରାବଜୀ ଆମ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅନେକ ପରିସ୍ଥିତି ଆଣିଥିଲେ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା, ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44 ର ଦ୍ଵିତୀୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1,2 ଏବଂ 3 ଙ୍କର ସୀମିତ ଏବଂ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ଅଧିକାର ଏବଂ ମିଳିତ ଦଖଲ ଉପରେ ଥିବା ବାଧା ବିଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଗତ ଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜ୍ଞାନ ସହିତ କ୍ରୟ କରି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ କୌଣସି ଆଇନଗତ ପ୍ରତିକାର ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ସମଗ୍ର କାରବାରକୁ ଗୁପ୍ତ ରଖି ଏବଂ କ୍ରୟ କରିଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଦଖଲରେ ରହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଠକିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ 21.12.1986 ତାରିଖରେ ବିକ୍ରୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତିରେ ଏବଂ 16.4.1987 ତାରିଖରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 3 ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିବା ବିକ୍ରୟ ଦଲିଲରେ ଥିବା ସର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44ର ପ୍ରାବଧାନ ଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଗତ ଥିଲେ ଏବଂ ବିପଦ ମୁଣ୍ଡାଇ , ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଅଧିକାରଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଗତ ଥାଇ , ସେ ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ କ୍ରୟ କରିଥିଲେ । ଚୁକ୍ତିର ଖଣ୍ଡ 6 ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରାବଧାନ ରଖିଛି ଯେ :

" ଯଦି ଏହି ବିକ୍ରୟ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରବର୍ତ୍ତୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଅଗ୍ରୀମ ଅର୍ଥକୁ ଫେରସ୍ତ କରାଯିବ ଏବଂ ବିକ୍ରେତାମାନେ ଉକ୍ତ ବଙ୍ଗଳା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର, ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ ସ୍ୱାର୍ଥକୁ କ୍ରେତା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋନୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବେ ।

ଚୁକ୍ତିର ଏହି ପ୍ରାବଧାନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ଜାଣିଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 3 ଲଙ୍କ କେବଳ ସେମାନଙ୍କ ଅବିଭାଜିତ ଅଧ୍ୟା ଅଂଶକୁ ଜଣେ ଅପରିଚିତ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାର ସୀମିତ ଅଧିକାର ଅଛି ଏବଂ ସେମାନେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟାର କରିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାରବାରକୁ ଗୋପନୀୟ ରଖି ଉକ୍ତ ବିକ୍ରୟକୁ ଚରବରିଆ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା । କ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପରିସରରେ ଏପରି ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ଅଦାଲତକୁ ଯିବାର ପ୍ରୟାସକୁ ବାଧା ଦେଇ ଚରବରିଆ ଏବଂ ଗୁପ୍ତ ଭାବରେ ଅଯଥା ଲାଭ ହାସଲ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ବିନା କୌଣସି ବିଳମ୍ବରେ ବିକ୍ରିର ଦୁଇ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ 18 ଏପ୍ରିଲ, 1987 ତାରିଖରେ ଏହି ମକଦ୍ଦମା ଦାୟାର କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ଦିନ ହିଁ ଆବେଦନକାରୀ ନିଷେଧାଦେଶ ଆବେଦନରେ ଏକ ତରଫା ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଏକ ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ସେତେବେଳେ ସୁଚନା ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଦଖଲ କରିସାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶକୁ "ଦଖଲରେ ରହିବା" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବନ୍ଦୀ ମଧ୍ୟରେ ରଖି କରି ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା । ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ସମ୍ମତି କ୍ରମେ 2.4.1987 ତାରିଖରେ ଜଣେ ଆୟୁକ୍ତ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ବିବରଣୀରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କ ସମସ୍ତ ସାମଗ୍ରୀ ଅପସାରଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ କ୍ରେତାମାନଙ୍କ ଚଳନ୍ତି ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟ କେବଳ ଘର ଭିତରକୁ ଆଣିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଥିଲା । ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଦାଲତରୁ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଦଖଲକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ର ଆବେଗକୁ ଏହି ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଦର୍ଶାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ରହୁଛନ୍ତିଙ୍କ ବୋଲି ଦାବି କରି ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଶପଥ ପତ୍ରକୁ ମଧ୍ୟ ବିଦ୍ୱାନ ଅଧିବକ୍ତା ଚର୍ଚ୍ଚନା କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ମକଦ୍ଦମାରେ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଶପଥ ପତ୍ର ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା ଯେ ସେ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ନୁହେଁ ବରଂ ଅନ୍ୟ କେଉଁଠାରେ ରହୁଛନ୍ତି , ତାହାକୁ ମଧ୍ୟ ବିଦ୍ୱାନ ଅଧିବକ୍ତା ଚର୍ଚ୍ଚନା କରିଥିଲେ । ବିଦ୍ୱାନ ଅଧିବକ୍ତା ମଧ୍ୟ ଦୂରଭାଷ ବହି, ସେଥିରେ ଥିବା ଦୂରଭାଷ ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ

ଠିକଣାକୁ ମଧ୍ୟ ଚର୍ଚ୍ଚନା କରିଥିଲେ ଯାହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଉଥିଲା ଯେ ମକଦ୍ଦମା ପରିସର ବ୍ୟତିରେକ ଚତୁର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ଅନ୍ୟ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ରହୁଥିଲେ ଏବଂ ସେଠାରେ ତାଙ୍କର ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଥିଲା । ଏହି ପ୍ରମାଣଗୁଡ଼ିକ ଦର୍ଶାଏ ଯେ କ୍ରେତା କେବଳ ନିଜର ଦାବି କରିବା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ଦଖଲ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେ ତାଙ୍କର ପୂର୍ବ ସ୍ଥାୟୀ ବାସସ୍ଥାନ ଖାଲି କରିନାହାଁନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ସେ ରହୁଥିବା ଗୃହର ସେହି ଅଂଶରୁ ବାହାରି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, କାରଣ ସେଠାରେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ ରହିବା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ସମ୍ଭବ ନଥିଲା । ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ନିଜସ୍ବ କାର୍ଯ୍ୟର ଫାଇଦା ଉଠାଇବାକୁ ଏବଂ ଏହା ଦର୍ଶାଇ ଯେ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 44 ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନଙ୍କ ଦଖଲ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ପୁରୁଣା କାରଣ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତିଷ୍ଠି ରହି ନାହିଁ ବୋଲି ମକଦ୍ଦମାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ବିଫଳ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ଯେ କ୍ରେତାଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରିବା କିମ୍ବା ମିଳିତ ଦଖଲକୁ ଅସ୍ବୀକାର କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଧିକାର ବିଷୟରେ ଜାତ ସହକାରେ ସେମାନେ ଯାହା କରିଛନ୍ତି ତାହାକୁ ପୂର୍ବାବସ୍ଥାକୁ ଆଣିବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

ଆମର ବିଚାରରେ ଏହି ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷଷ୍ଟ ଭାବରେ ସ୍ଥାପିତ କରେ ଯେ କେବଳ ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁରକୁ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି କରିବ ନାହିଁ, ବରଂ ହିତର ସନ୍ତୁଳନ ମଧ୍ୟ ଏପରି ନିଷେଧାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଅଛି । ଫଳସ୍ବରୂପ ଆମେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଉଛୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟକୁ ରଦ୍ଦ କରୁଛୁ ଏବଂ ଏହି ଆବେଦନରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ବିଚାର କରୁଥିବା ଅଦାଲତଙ୍କର ରାୟକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରୁଛୁ ।

ଆମେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିପାରିବୁ ଯେ ବିଚାର ପରେ ମକଦ୍ଦମାର ତୃତୀୟ ସମାଧାନ ସମୟରେ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଆମର ଅନୁଧ୍ୟାନଗୁଡ଼ିକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ନାହିଁ । ଆମେ ଏହା ମଧ୍ୟ କ୍ଷଷ୍ଟ କରୁଛୁ ଯେ ଯଦି ବିକ୍ରେତାମାନେ ଆସି ଗୃହର ସେହି ଅଂଶରେ ରହିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ଯାହା ପୂର୍ବରୁ ସେମାନଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିଲା, ତେବେ ସେମାନେ ଏହାକୁ ଅଦାଲତକୁ ସୂଚିତ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଏହିପରି ଅନୁରୋଧ ଉପରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ଅଦାଲତ ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବେ ।

ଆର୍. ଏସ୍. ଏସ୍.

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାଦ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ତୁଷାର କାନ୍ତ ଗୋହିଁ

ଅନୁବାଦକ

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।